

TÜRKİYE'DE MADEN MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ SEMPOZYUMUNUN ARDINDAN

-Dr.Yük.Müh. A. Ekrem YÜCE-

MMO, İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Maden Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi tarafından 13-14 Nisan 2001 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen "Maden Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu-2001" içerik ve nitelikleriyle önemli saptamaların yapıldığı ve önemli sonuçların ortaya konulduğu bir toplantı olmuştur. Sempozyumda; maden mühendisliği bölümlerimiz, durumları, lisans, yüksek lisans eğitimleri, yurtdışı örneklerle karşılaştırılması, çalışma alanları, maden mühendisliğinde stajlar ve hizmetiçi eğitim, sektörün üniversite ve maden mühendislerinden beklentileri, maden mühendisliğinde toplam kalite, mühendislik programlarının akreditasyonu, fenni nezaretçilik, mühendislikte etkin öğretim teknikleri, etik, mühendislikte uzmanlık ve belgelendirme ile Maden Mühendisleri Odası'nın geçmişten geleceğe misyonu, konumu, örgütsel ilişkileri ve Oda-üye ilişkileri, sunulan 23 adet bildiri kapsamında tartışılmıştır. Sempozyumun ikinci günü öğleden sonra, sunulan bildirilerin ışığında, iki ayrı grupta, "Etkin bir eğitim öğretim ve stajlar nasıl olmalıdır" ve "Hizmetiçi eğitim, uzmanlık ve belgelendirme, oda ve diğer meslek örgütleri ilişkileri nasıl olmalıdır" konularında gerçekleştirilen atölye (workshop) çalışmalarıyla mevcut durum saptaması ve çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Toplantının sektörün her kesiminden katılımcılarla yoğun bir şekilde sürmesi ve Maden Mühendisliği Eğitiminin ulusal ölçekteki durumunun çok önemli satırbaşlarıyla saptanması; Maden Mühendisliği topluluğu için önemli bir kazanç olarak değerlendirilmektedir.

Mühendislik eğitimleri, günümüzde edilgen öğretim, öğrenme tekniklerinden arındırılmaya çalışılmakta, bölgesel, ulusal değerlendirme ölçütleri gözardı edilmemek koşuluyla, uluslararası standartlarda "mühendislik" nosyonuna erişimde kurumsal ölçümlerde üzerine görev düşen her kesimin yeni ve çağdaş yapılanma stratejileri ve programlarını hızla uygulamaya geçirme zorunluluğuna işa-

ret etmektedir. Ayrıca artık mühendislik eğitimlerinin üniversitel bir süreç içinde tamamlanan bir olgu olmadığı, mezuniyet sonrasında da hizmetiçi eğitimlerle süreklilik gösteren bir yapılanmanın gerekliliği vurgulanmaktadır..

İki gün süren Maden Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu kapsamında, eğitim ve üretim kademelelerinden katılan tüm katılımcıların sorunları dile getirmek konusundaki cesur yaklaşımları, çözümler üretmede önemli bir adımı oluşturmuş, bu konuyla ilgili tarafların belirli aralıklarla biraraya gelmeleri konusundaki mutabakat belki de toplantının en önemli sonuçlarından birini oluşturmuştur.

Bu toplantıda altı çizilen bazı somut saptamalar ve önerilen çözümler aşağıda alt başlıklar halinde verilmiştir.

1) Bugün mevcut bölüm sayıları, ikili öğretimin de (gece öğretimi) dahil edilmesi halinde ciddi bir arz-talep dengesizliğine neden olmakta, "iş bulan" değil "diploma sahibi işsiz" bir kitle yaratılmaktadır. Bu durum aynı zamanda mühendiste nitelik sorununu doğurmaktadır. İkili öğretime son verilmesi, bölümlerin kontenjanlarının azaltılması ve hatta kadroları mağdur edilmemek koşuluyla bölüm sayılarında bir azaltma için konuyla ilgili tarafların ciddi çalışmalar yapması gereğinin altı çizilmiştir.

2) Mevcut bölümlerin ders programlarında önemli farklılıklar, mezun olduğunda aynı statüde diploma sahibi olacak maden mühendisleri için önemli farklılıklar doğurmaktadır. Maden Mühendisliği bölümlerinin belirli aralıklarla biraraya gelmesi, ders programlarında/ders içeriklerinde belirli ölçülerde denklik sağlanması konusunda çalışmaların yapılmasının zorunluluğu vurgulanmıştır.

3) Ders programları kapsamında; üniversite-sanayi yakınlaşması ve işbirliği çerçevesinde sanayide fiilen çalışmış ve deneyimini kanıtlamış elemanlardan yararlanma yoluna gidilmesi, bölümler arasında belirli zamanlarda öğretim elemanı değişimi ile (iç sebatikal) gelişmekte olan bölümlere destek sağlanmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

4) Sektörde eğitim kurumlarının ve mühendisin sanayiciden, sanayicinin ise eğitim kurumları ve mühendisten beklentileri konularının birarada tartışılmasını sağlayacak arama toplantılarının gerçekleştirilmesinin yararları vurgulanmıştır.

5) Ders programları kapsamında temel mühendislik, bilgisayar, yabancı dil ve sosyal içerikli derslerin gerekliliği ortaya konulmuş, programlarda buna önem verilmesinin altı çizilmiştir. Öğretim dönemi başlangıcında görsel ve teknik gezi içeren bir giriş dersinin zorunluluğu belirtilmiştir.

6) Maden Mühendisliği eğitiminde "pratik" çalışmanın çok önemli olduğu, eğitim süreci içinde bunun karşılığı olarak gözüken stajların önemi vurgulanmış, gerek bölümlerin ve gerekse staj veren kurumların mevcut işleyişi etkin bir staj uygulamasına dönüştürmek üzere yapısal yenilenme ve değişikliklerini yapmaları gereği vurgulanmıştır.

7) Mezuniyet sonrası hizmetiçi eğitim süreci, mühendisin yeni gelişmelere sürekli adaptasyonu ve takibi açısından ayrı bir önem taşımaktadır. Bu konuda kurumsallaşmış ve büyük işletmelerin bir ölçüde kendi sorunlarını çözebildiği, ancak küçük ölçekli işletmelerde böyle bir işleyişin olmadığı, bunun çözümünde Oda ve eğitim kurumlarına görevler düştüğü belirtilmiştir.

8) Maden Mühendisliğinde uygulaması süren Fenni Nezaretçilik kavramının yürürlükteki mevcut haliyle günümüz koşullarına uygun olmadığı saptaması yapılmış, yürürlükteki Fenni Nezaretçilik Yasası'nın hızla günümüz koşullarına uygun hale getirilmesi konusunda çalışmaların yapılması gereği vurgulanmıştır. Bu kapsamda; Fenni Nezaretçilik sayısının düşürülmesi, taş ocaklarında Fenni Nezaretçi uygulamasının işler hale getirilmesi için gerekli önlemlerin alınması, Fenni Nezaretçi ücretlendirmesi ile ücretin işverenden değil, gerçek ücretlendirmeyi belgeleyecek bir sistem ile ilgili bir kurumdan alması konusunda çalışmaların yapılması gereği belirtilmiştir.

9) Mühendislikte uzmanlık ve belgelendirme uygulamasının artık yasal bir zorunluluk olarak uygulamaya alındığı günümüzde, mevcut kararnamede bazı noktaların değiştirilmesi konusunda girişimlerde bulunulması, ancak diğer yandan da yeterli çalışma olanakları çok kısıtlı olan sektörde

mühendislerimizin olabildiğince zarar görmeden kararname hükümlerine göre adaptasyonları için Odamızın etkin bir çalışma yapması gereği vurgulanmıştır.

10) Oda-üye ilişkilerinde mevcut durum gözden geçirilmiş, meslekdaşlarımızın meslek örgütlerine sahip çıkması ve Oda yönetimlerinin daha katılımcı bir tabanı sağlamak konularında etkin çalışmaların yapılması gereği belirlenmiştir.

11) Meslek odası çalışmaları içinde; eğitim dönemlerinde öğrenci potansiyelinin Oda ile olan ilişkilerini kuvvetlendirici etkin çalışmaların yapılması gereği vurgulanmıştır.

Ulusal eğitim politikalarının plansızlığı sonucu yılda ortalama 350 Maden Mühendisi mezunu verirken duruma gelmiş ülkemizde, bir diploma ile sadece mühendis unvanı verilmesini marifet saymak ciddi bir kaynak israfından öte bir şey değildir. Gerek 4 yıllık bir eğitim süreci ve gerekse diploma sonrası sağlanamayan istihdam ile boşa yapılmış yatırımı hoş göstermeye çalışan bir ülke politikası içinde eğitim ve üretim sancılarını yaşayan bir sektör olarak; çözümler üretmek ve çözümleri uygulamaya koymak için çalışmayı bir misyon olarak görmek zamanıdır.

Yazarın Sonsözü:

Kalitesi yükseltilmiş, yeterli iş olanakları yaratılmış, emeğinin karşılığını alabilen maden mühendisleri yetiştirmek, kaliteli üretim ve insanca yaşam standartlarının kurulmasında temel bir gereksinim ise; kaliteli bir eğitim; olmazsa olmaz bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu alanda görev üstlenen her bir bireyin kendi başına ne yaptığı ve kendi kalitesini kendi onaylaması gibi bir döngüden çıkması, bireysel yetenekleri toplumsal yararlar kesitinde paylaşması, tecrübeleri bir ayrıcalık, yeni mezun olmayı bir acemilik gibi görme düşüncelerinden arındırılmış meslek etiği çerçevesinde "Maden Mühendisi" unvanının onurunu yaşamak üzere yeniden yapılanmak için hepimize ödevler düşmektedir.